

Tárgytematika / Course Description

Életstílus-csoportok és szubkultúrák a magyar társadalomban

AKLM_BHTM010

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Varga Balázs

Félév / Semester: 2023/24/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja, hogy bemutassa az életmód és az életstílus, valamint elsősorban a kulturális fogyasztás sajátosságait, és az ezeket befolyásoló tényezőket napjaink magyar társadalmában. Felvázolja, hogy milyen csoportokra tagolódik a társadalom életstílus tekintetében, hangsúlyosan említve a különböző szubkultúrák – pl. az ifjúság, a szegények, a romák, stb. – fogyasztási szokásait a kultúra területén. Ezen kívül a tantárgy természetesen számba veszi a tömegkultúra, a népszerű és a magas kultúra értékeit és ezek hatását a különböző befogadói típusokra.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Az életmód- és fogyasztásszociológia kialakulásának társadalmi okai.
2. Az életmód, életstílus, életvilág, praxis, habitus, miliő, szabadidő fogalmának megközelítési lehetőségei.
3. Szubkultúra-felfogások.
4. Az életmód és életstílus vizsgálatának módszerei.
5. A szubkultúrák vizsgálatának lehetséges irányai és módszerei.
6. Életstílus-kutatások Magyarországon. Életstílus-csoportok sajátosságai és változása a magyar társadalomban.
7. A magyar társadalom tagolódása szabadidő-eltöltés és kulturális fogyasztás szempontjából.
8. A tömegkultúra, a népszerű és magas kultúra értékeinek hatása a különböző befogadói típusokra.

9. Empirikus szubkultúra-kutatások Magyarországon.

10. Az etnikai alapú, generációs, nemi, zenei stb. csoportok ismérvei, kulturális fogyasztási szokásai a magyar társadalomban

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: aktív részvétel az előadásokon.

Avizsgára bocsátás feltétele: az aláírás megszerzése. A kurzus szóbeli vizsgával zárul. A tantárgy sikeres teljesítéséhez az egyes irodalmak megadott témakörökhöz kapcsolódó részeinek, valamint az előadások anyagának ismerete szükséges.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Irodalom:

Antalóczy Tímea – Füstös László – Hankiss Elemér: Vészjelzések a kultúráról. Budapest, MTA PTI, 2009.

Blaskó Zsuzsa: Kulturális reprodukció vagy kulturális mobilitás. Szociológiai Szemle, 2002/2. 3-27. p.

Bourdieu, Pierre: A habitus és az életstílusok tere. Replika, 2010. 21. 49-94. p.

Bourdieu, Pierre: Intézményesség és kulturális közvetítés. Budapest, Ráció Kiadó, 2005.

Bourdie, Pierre: A kulturális örökség átadása. In: Ádám György (szerk.): A műszaki haladás problémái. Budapest, KJK, 1967.

Bukodi Erzsébet – Altorjai Szilvia – Tallér András: A társadalmi rétegződés aspektusai. Társadalomstatisztikai Füzetek 45. Budapest, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, 2005.

Cohen, Albert: A szubkultúrák általános elmélete. In: Huszár Tibor – Sükösd Mihály (szerk.): Ifjúságszociológia. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1969.

Dudás Katalin – Hunyadi Zsuzsa: Találkozások a kultúrával 6. A hagyományos (színház, hangverseny, kiállítás) és a

modern tömegkultúra (mozi, könnyűzenei koncert) helye és szerepe a kulturális fogyasztásban. Budapest, Magyar Művelődési Intézet – MTA Szociológiai Kutatóintézet, 2005.

Falussy Béla: Az időfelhasználás metszetei. Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó, 2004.

Gyenes Edina: Találkozások a kultúrával 5. Olvasási szokások. Budapest, Magyar Művelődési Intézet – MTA Szociológiai Kutatóintézet, 2005.

Hunyadi Zsuzsa: Találkozások a kultúrával 7. Kulturálódási és szabadidő eltöltési szokások, életmód csoportok. Budapest, Magyar Művelődési Intézet – MTA Szociológiai Kutatóintézet, 2005.

Nagy Attila: Növekvő kulturális szakadékok – az olvasás példája. Könyv és Nevelés, 2006/4.

Nagy Attila: Az olvasás mint kiváltság? Adatok és töprengés a Nagy Könyv akció ürügyén. Magyar Tudomány, 2006/9.

Rácz József: Ifjúsági (szub)kultúrák, intézmények, devianciák. Válogatott tanulmányok. Scientia Humana, Budapest, 1998.

Utasi Ágnes: Életstíluscsoportok, fogyasztási preferenciák. Budapest, MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, 1984.

Utasi Ágnes: Családok és életstílusok. Budapest, MTA PTI, 1991.

Wessely Anna (szerk.): A kultúra szociológiája. Budapest, Osiris – Láthatatlan Kollégium, 2003.

Oktató: Dr. Varga Balázs, egyetemi docens

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL